

ΑΝΑΠΛΑΣΙΣ

ΘΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΦΥΛΛΟΝ

ΕΤΟΣ ΜΓ'

15 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1930

ΑΡΙΘ. 19

Ο ΝΟΜΟΣ ΠΕΡΙ ΡΕΥΣΤΟΠΟΙΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ

(Εμφάνεισ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου
πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἱεραρχίας).

5'

Ὁ κ. Κυπριανὸς προτείνειν ἐκτὸς ἄλλων, καὶ ὁ
κ. Ὑπουργὸς ἐδέχθη ὅπως προστεθῇ εἰς τὸ 11 ἄρθρον
μετὰ τὴν μετάφρασιν «περὶ τῆς τοιαύτης ἐκποιήσεως
καὶ περὶ τοῦ τιμῆματος» ἢ φράσις «ἢ καὶ τῆς δια-
θέσεως μόνον τῆς γοήσεως αὐτῶν ἀπλῶς».

Ὁ κ. Σ. Κρητικὸς δὲ κατ' ἀρχὴν εἶναι ἀνέ-
παυστος ἢ προσπάθει· ὁ κ. Ὑπουργὸς δὲ φέρῃ εἰς
πέρας τὸ ἔργον τῆς θέσεως τῆς μοναστηριακῆς πε-
ριουσίας τὸ ὅποιον ἔμενεν ἐκκρεμὲς ἐπὶ τοσοῦτον.
Ἀλλὰ, δυστυχῶς, λέγει, διὰ τοῦ νομοσχεδίου οἱ ἀκτῆ-
μονες καλλιεργηταὶ οἱ ὅποιοι ἠλπίζον ὅτι αἱ μονα-
στηριακαὶ περιουσίαι θὰ περιήρχοντο μίαν ἡμέραν εἰς
τὴν κυριότητά των ἔχασαν ἤδη πᾶσαν ἐλπίδα πραγμα-
τοποιήσεως τῆς ἐπιθυμίας των αὐτῆς. Διὰ τοῦ νομο-
σχεδίου λαμβάνεται πρόνοια ὑπὲρ τῶν ἀκτημόνων
ἀλλὰ, δυστυχῶς, οἱ σκοποὶ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παι-
δείας δὲν πρόκειται νὰ πραγματοποιηθοῦν, διότι πᾶς
διαχειριστὴς τῆς Μοναστηριακῆς περιουσίας, εἴτε Τρά-
πεζα εἶναι οὗτος, εἴτε οἰοσδήποτε ἄλλος ὀργανισμὸς, θὰ
ἀποτιμῇσου τὴν περιουσίαν τὴν μοναστηριακὴν περισ-
σότερον ἂφ' ὅσον πράγματι ἀξίζει, καὶ ἔχομεν ὑπ'
ὄψει μας τὸ παράδειγμα τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς ἢ
ὅποια διεχειρίσθη τὴν ἀνταλλάξιμον περιουσίαν.
Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς τὸ νομοσχέδιον θέτει τέρμα
εἰς τὰς ἐν λόγῳ ἐλπίδας τῶν ἀκτημόνων καλλιεργητῶν
καὶ διὰ τοῦτο εἶμαι ἐναντίον τοῦ νομοσχεδίου καὶ θὰ
καταψηφίσω αὐτό.

Ὁ κ. Γ. Παπανδρέου παρατηρεῖ ὅτι ἐάν πρό-
κειτο τὸ Κράτος ν' ἀναλάβῃ τὴν δαπάνην τοῦ κλή-
ρου θὰ ἦτο διατεθειμένος νὰ διαθέσῃ ὁλόκληρον τὴν
κτιηματικὴν περιουσίαν τῶν Μονῶν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ

Ἀγροτικοῦ νόμου ὑπὲρ τῶν ἀκτημόνων. Διεκήρυξα
πάντοτε τὴν ἀρχὴν περὶ τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν
ἀκτημόνων αὐτοκαλλιεργητῶν. Ἀλλὰ τὸ Κράτος εὐ-
ρίσκεται εἰς τὴν ἀδυναμίαν ν' ἀναλάβῃ τὴν δαπάνην
τοῦ κλήρου. Καὶ ἐφ' ὅσον εὐρίσκεται εἰς τὴν ἀδυνα-
μίαν αὐτὴν δὲν εἶναι καθ' ἑαυτὴν ν' ἀποστερή-
σωμεν τὴν κλήρον τῆς περιουσίας κατ' ἑαυτὴν ἢν στιγ-
μὴν μάλιστα πλέον τοῦ ἡμῶν μοναστηριακῆς
περιουσίας ἀπηλοτριώθῃ. Εὐρέθημεν ὅμως καὶ πρὸ
τῆς ἀνάγκης νὰ ἱκανοποιήσωμεν τοὺς ἀκτῆμονας αὐ-
τοκαλλιεργητὰς καὶ διὰ τοῦτο ἀπελήξαμεν εἰς μίαν
συμβιβαστικὴν λύσιν. Θὰ ἐπιτεθῇ μὲν τὴν ἐκποίησιν
ὑπὲρ τῶν ἀκτημόνων αὐτοκαλλιεργητῶν μὲ μίαν ἐκ-
ποσίαν 50% ἐπὶ τῆς ἀποτιμῆσεως, τὸκον 60% καὶ
ἀνακατασκευαί. Ἡ ἀποτίμησις θὰ γίνῃ ὑψιζήμενη
ἐπὶ τῆς ἐκποσῆς. Ὁ κ. Κρητικὸς ἀλλὰ ἐπὶ τῇ βάσει δημο-
πρατίας. Προῶν λοιπὸν εἰς τὴν διδομένην αὐτὰς τὰς
εὐκολίας εἰς τοὺς ἀκτῆμονας καλλιεργητὰς παρέχομεν
εἰς αὐτοὺς πᾶσαν δυνατὴν εὐκολίαν.

Ὁ κ. Ο. Κυπριανὸς παρέχει τὴν πληροφορίαν ὅτι
οἱ ἀκτῆμονες καλλιεργηταὶ Καλλονῆς Λέσβου ἐξέφρα-
σαν τὸν ἐνθουσιασμόν των διὰ τὴν μέριμναν τοῦ κ.
Ὑπουργοῦ ὑπὲρ αὐτῶν.

Ὁ κ. Γ. Παπανδρέου λέγει ὅτι ἡ μέριμνα αὐτοῦ
ὑπὲρ τῶν ἀκτημόνων αὐτοκαλλιεργητῶν κατηγγέλθη
ὑπὲρ τῆς δημαγωγίας ἐν Μυτιλήνῃ ὡς στρεφόμενη
ἐναντίον τῶν αὐτοκαλλιεργητῶν. Ἐπαναλαμβάνω καὶ
τώρα ὅτι θὰ ἤμην εὐτυχὴς ἐάν ἡδυνάμην νὰ ἐφαρμόσω
τὸν ἀγροτικὸν νόμον εἰς τὸ σύνολον τῆς γεωργικῆς
περιουσίας τῶν μονῶν. Ἡ μέριμνά μου αὕτη ὑπὲρ
τῶν ἀκτημόνων μὲ ἔθεσεν ἀντιμέτωπον τῆς Ἱεραρχίας
ἢ ὅποια δυσηρεστία ἀπὸ τὴν διάταξιν αὐτὴν. Θὰ
προσπαθῇσωμεν νὰ μὴ ἐπαναληφθοῦν τὰ σφάλματα
τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς καὶ δι' αὐτὸ ἐλάβομεν ὅλα τὰ
μέτρα τὰ ὅποια σὰς ἀνέφερα διὰ τοῦ νομοσχεδίου.

Ὁ κ. Σ. Κρητικὸς συνεχίζων λέγει ὅτι δὲν εὐ-
ρίσκει καθόλου ὀρθὴν τὴν διάταξιν κατὰ τὴν ὅποιαν
παρέχονται ποσοστὰ 50% ἐπὶ τῶν εἰσπραττομένων

μισθωμάτων και 4 ο)ο επί της πραγματοποιούμενης τιμής πωλήσεως των εκποιουμένων ακινήτων.

Ἡ προμήθεια αὐτὴ εἶναι υπερβολικὴ.

Ὁ κ. Γ. Παπανδρέου παρατηρεῖ ὅτι δὲν πρίκει-
τρι περὶ προμήθειας ἀλλὰ περὶ τῶν μισθῶν τῶν ὑπαλ-
λήλων οἱ ὅποιοι θὰ χρησιμοποιηθοῦν διὰ τὴν ὑπηρε-
σίαν τῆς μοναστηριακῆς περιουσίας.

Ὁ κ. Σ. Κρητικᾶς εὐρίσκει ἐπίσης υπερβολικὸν
τὸν παρέχοντα ὑπὸ τῆς Τραπεζῆς τόκον 4ο)ο ἐπὶ
τῶν χρημάτων τῆς μοναστηριακῆς περιουσίας. Θὰ ἔ-
πρεπε λέγει εὐθὺς ὥς εἰσπράττεται τὸ τίμημα τῶν
προϊόντων ἐκ τῆς εκποιήσεως νὰ ἐπενδύεται εἰς χρεώ-
γραφα.

Ὁ κ. Γ. Παπανδρέου λέγει ὅτι διδεται ὁ συνήθης
τόκος. Δὲν δυνάμεθα ν' ἀφίσωμεν τὴν Τράπεζαν νὰ
μεταβάλῃ τὰ χρήματα εἰς χρεώγραφα.

Ὁ κ. Ι. Κίνιας λέγει ὅτι τὸ νομοσχέδιον εἶναι
προϊὸν θαύρας μελέτης καὶ μεγάλης προσοχῆς. Τὸ
νομοσχέδιον λέγει ὁμολογουμένως λύει τὸ πρόβλημα
τὸ ὅποτον ἔπρεπε νὰ εἶχε λυθῇ πρὸ πολλοῦ. Ἐν ἑ-
ρωτήσωμεν, λέγει, ὅλοι τὴν συνειδησίαν μας θὰ ἀπο-
μεν τὴν ἀπάντησιν ὅτι ὁ κληρὸς δὲν εὐρίσκειται ἐν
τῇ κατάστασιν εἰς τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ εὐρίσκειται.
Ἡ ἀνάγκη νὰ ὑποστηρίχῃ ὁ κληρὸς καὶ δὲν ὑπάρ-
χεν ἄλλος τρόπος καλλίτερος διὰ τὴν λύσιν τοῦ προ-
βλήματος παρὰ ἢ εκποιήσις τῆς μοναστηριακῆς πε-
ριουσίας.

Ἵποστηρίζει ἀκολούθως ὅτι δὲν τίγεται διὰ τοῦ
νομοσχεδίου οὔτε ὁ Καταστατικὸς χάρτης τῆς ἐκκλη-
σίας, οὔτε ὁ ἀγροτικὸς νόμος. Ἵποστηρίζει συνεχί-
ζων ὅτι καὶ κατὰ τὸν 15ον αἰῶνα γενομένης σχετικῆς
ἐρμηνείας τοῦ καταστατικοῦ χάρτου τῆς ἐκκλησίας
ἐγένετο εκποίησις τῆς μοναστηριακῆς περιουσίας.¹
Ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἀγροτικὸν νόμον λέγει, ὅτι, οἱ δυνά-
μει αὐτοῦ ἀπαλλοτριωθέντες δὲν κατώρθωσαν ἀκόμη
νὰ λάβουν τὸν κληρὸν τῶν καὶ νὰ καταστοῦν κύριοι αὐ-
τοῦ. Ἐνῶ διὰ τοῦ νομοσχεδίου τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ὅλοι
οἱ ἀκτήμονες μὲ ἐλαχίστας θυσίας καὶ μὲ δεκαετίς ἐ-
τησίας δόσεις θὰ καταστοῦν κύριοι τῆς περιουσίας.
Ἀναφερόμενος ἀκολούθως εἰς τὸ 10ον ἄρθρον λέγει
ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ προστεθῇ ὅτι κατ' ἐξάρεσιν ἐνε-
ργεῖται εκποιήσις ἀκινήτου μοναστηριακῆς περιουσίας
ἀνευ δημοπρασίας εἰς συνεταιρισμοὺς ἀκτημόνων αὐτο-
καλλιεργητῶν, ἢ μικρῶν κτηνοτρόφων ἢ ἀκτημόνων
καλλιεργητῶν. Οἱ συνεταιρισμοὶ λέγει ἀπέτυχον καὶ
θὰ ἔπρεπε ν' ἀναγνωρίσωμεν τὸ δικαίωμα τῆς ἀπο-

1. Ἀσύστατον καὶ ἀκατανόητον.

καταστάσεως καὶ εἰς ομάδας ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι θὰ
ἤθελον ν' ἀποκατασταθοῦν, καὶ εἰς ἐκείνους οἱ ὅποιοι
εὐρίσκονται ἐντὸς τοῦ εκποιουμένου κτήματος.

Ὁ κ. Γ. Παπανδρέου κάμνει τὴν ἐρμηνευτικὴν
δήλωσιν ὅτι δὲν ὑπάρχει οὐδεὶς λόγος νὰ προὑπάρξῃ
συνεταιρισμός, τοῦ νόμου. Ἀγρόται οἱ ὅποιοι θέλουν
ν' ἀποκατασταθοῦν δύνανται νὰ συμπήξουν συνεταιρι-
σμὸν ὅποτεδήποτε καὶ νὰ τύχουν τῶν εὐεργετημάτων
τοῦ νόμου. Προκειμένου περὶ πολλῶν συνεταιρισμῶν,
οἱ ὅποιοι θὰ ἐζήτουν τὴν ἀπολλοτριώσιν μοναστη-
ριακοῦ κτήματος θὰ προτιμᾶται ὁ συνεταιρισμός, ὁ ὁ-
ποῖος ἀποτελεῖται ἀπὸ αὐτοκαλλιεργητάς, οἱ ὅποιοι
ἐκαλλιέργουν τὸ ὑπὸ εκποίησιν κτῆμα.

Ὁ κ. Ι. Κίνιας παρακαλεῖ ἐπίσης ὅπως εἰς τὸ ἄρ-
θρον 18 καὶ ἐν τῇ παραγράφῳ 6 μετὰ τὰς λέξεις
«τῆς δημοσίας προὑπηρεσίας αὐτῶν» νὰ προστεθῶσι
καὶ αἱ λέξεις «ὡς καὶ τῆς συνταξίμου τοιαύτης».

Ὁ κ. Ι. Μανέτας συνηγορεῖ ὑπὲρ τῆς ἀποδοχῆς
τῆς προτολογίας.

Ὁ κ. Γ. Παπανδρέου δηλοῖ ὅτι τὴν ἀποδέχεται.

Ὁ κ. Ι. Κίνιας καταλήγων συνιστᾷ ὅπως ληφθῇ
μέριμνα καὶ ὑπὲρ τῶν δασῶν καὶ βοσκοτόπων.

Ἡ Γερουσία κατατιθέσιν ἀποφάσεις ὑπὲρ τοῦ κ.
Πρόεδρου δέχεται κατ' ἀρχὴν τὸ νομοσχέδιον...

Ο ΑΓΙΟΣ ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΤΗΣ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ

(20 Ὀκτωβρίου)

Ὁ δόσιος πατὴρ ἡμῶν Γεράσιμος ἐγεννήθη εἰς τὰ
Τρίκαλα τῆς Πελοποννήσου τῷ 1509 σωτη-
ρίῳ ἔτει. Ἀνῆκεν εἰς τὴν ἱστορικὴν καὶ μεγαλύνου-
μον τοῦ Βυζαντίου οἰκογένειαν *Νοταρᾶ*, μέλη τῆς
ὁποίας μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Βασιλίδος τῶν πόλεων
κατέφυγον εἰς τὴν Πελοπόννησον. Οἱ γοιεῖς αὐτοῦ
ὠνομάζοντο Δημήτριος καὶ Καλὴ, ὁ δὲ μέγας δούξ
Λουκάς Νοταρᾶς, ὁ διατελέσας ἐπὶ Κωνσταντίνου
τοῦ Παλαιολόγου ὕπατος τοῦ Βυζαντινοῦ Κράτους
λειτουργός, ἦτο ἐκ πατρὸς θεὸς του. Ὁ Γεράσιμος
τυχὼν παρὰ τῶν εὐσεβῶν γονέων του ἐπιμεμελημέ-
νης ἀνατροφῆς καὶ θρησκευτικῶς ἐκ παιδῶν παρ'
αὐτῶν διαπαιδευομένης, ἐπεδείξατο ἀπὸ τῆς νεανι-
κῆς αὐτοῦ ἡλικίας ἀγάπην καὶ ἔρωτα πρὸς τὸν μονα-
χικὸν βίον· ἡ εὐγενὴς καὶ μεγάλη τοῦ θεοφωτιστοῦ
νέου καρδιά εἶχεν ἀδιασπάστως συνδεθῇ μὲ τὸν οὐρα-
νόν. Διὸ καὶ ἀπέρχεται κρύφα τῆς πατρικῆς στέγης·
καὶ μεταβαίνει πρῶτον εἰς τὴν νῆσον Ζάκυνθον, εἶτα
εἰς Θεσσαλίαν καὶ Μακεδονίαν καὶ Βυζάντιον καὶ
Προποντίδα καὶ Ἅγιον Ὄρος τοῦ Ἁθῶ, ἵνα ὡς

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΣΚΕΨΕΙΣ

Ἐπὶ τῇ 35 ἐπιστημονικῇ ἐπετηρίδι τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου

Ἀριθμ. 2153

ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΩ

Τῷ Μακαριωτάτῳ Ἀρχιεπισκόπῳ

Ἀθηνῶν καὶ ἀγαπητῷ Διδασκάλῳ

ΜΕΛΕΤΙΟΣ

Πάπας καὶ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας
ἀσπασμὸν ἅγιον ἐν Χῷ Σωτῆρι.

Πρὸ 35 ἀκριβῶς ἐτῶν ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη ἠκούσθη τὸ πρῶτον ἡ φωνή Σου, ἀγαπητὲ Διδάσκαλε, ἀπὸ τῆς ἔδρας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Σταυροῦ. Ἡ τάξις μου εἰσῆρχετο τότε εἰς τὸ τρίτον ἔτος τοῦ ἑπταετοῦς κύκλου τοῦ προγράμματος τῆς Σχολῆς, μολοντοὶ δὲ ἡμεῖς ἄωροι ἀκόμη πρὸς κρίσιν ἀσφαλῆ, διησθάνθημεν ὅμως ὅτι ὁ νέος Διδάσκαλος, ὁ σχεδὸν ὁμηλικὸς πολλῶν ἐξ ἡμῶν, ἦτο προσωρισμένος νὰ ἐπιδράσῃ ἐπὶ τῆς σκέψεως καὶ τοῦ χαρακτήρος ἡμῶν περισσότερον παντὸς ἄλλου ἐκ τῶν ἐπίσης ἐκλεκτῶν συναδελφῶν του.

Ἡ διδασκαλία Σου δὲν εἰφαινετο σοφωτέρα τῆς τῶν ἄλλων Καθηγητῶν, ἐσέδυνε ὅμως εἰς τὴν καρδίαν καὶ συσσωματωμένη μετ' αὐτῆς ἐδημιούργει δεσμὸν ἐσπερικότητος μεταξὺ διδάσκοντος καὶ δασκομένου. Ἦτο ἄρα γε τοῦτο ἀποτέλεσμα τῆς προφητείας, τοῦ ἐνθαλασμοῦ τῆς πλάτης, ὑφ' ᾧ ἡ διδασκαλία συνδεδετοῖς, ὡς καὶ τούτων καὶ ἄλλων ἀκόμη δυσκαθορίστων χαρακτηριστικῶν ἰδιαιτέρων τῆς προσωπικότητος. Παντὸς ὁ ψυχικὸς σύνδεσμος μεταξὺ Καθηγητοῦ καὶ μαθητῶν ὅλων τῶν τάξεων ὑπῆρξε πλήρης ἀπὸ αὐτῶν τῶν πρώτων ἡμερῶν τῆς ἐν τῇ Σχολῇ παρουσίας Σου.

Ἡ προσχώρησίς Σου βραδύτερον εἰς τοὺς λειτουργοὺς τῆς Ἐκκλησίας, ἐρμηνευθεῖσα δικαίως ὡς ἔμπρακτος ἐπιβεβαίωσις τῆς ἀπὸ τῆς ἔδρας διδασκαλίας Σου ὅτι ἡ διακονία τοῦ Κλήρου εἶνε ὑψηλὴ κλήσις καὶ ἀποστολὴ οὐχὶ θρησκευτικὴ μόνον ἀλλὰ καὶ κοινωνικὴ καὶ ἔθνικη καὶ ἀνθρωπιστικὴ ἠῤῥησε μὲν τὸ κύρος Σου ἐπὶ τῶν μαθητῶν, ἀπετέλεσε δὲ διὰ πολλοὺς ἐξ αὐτῶν ἰσχυρὰν ὥθησιν πρὸς τὸ Κληρικὸν ἀξίωμα, εἰς τὸ παραδειγμα δὲ τοῦτο κυρίως ὀφείλεται τὸ γεγονός ὅτι ἡ περίοδος αὕτη τῆς Σχολῆς, μόλις δεκαπενταετίαν πληροῦσα, ἀπέδωκεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν λειτουργοὺς περισσότερους ἢ ὁλόκληρος ἡ πρὸ αὐτῆς πεντηκονταετία.

Ζωηρῶς ἀναμιμνήσκομαι τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἐλάμβανον ἐκ τῆς χειρὸς Σου Διευθύνοντος ἤδη τὴν Σχολὴν τὸ Πτυχίον τοῦ Διδασκάλου τῆς Θεολογίας μετὰ ἑνδεκα ἄλλων συμφοιτητῶν ἀλλ' ὅ,τι κυρίως δεσπόζει ἐν ἐμοὶ ὡς ἀνάμνησις ἐκ τῶν ἡμερῶν ἐκείνων εἶνε ἡ αὐθόρμητος προσφορά Σου ὅπως συμπληρώσω ἐν Εὐρώπῃ τὰς σπουδὰς μου διὰ δαπάνης ἐκ τοῦ μετρίου ἄλλως τε μισθοῦ Σου. Ἄν καὶ δὲν ἔκαμα χρῆσιν τῆς προσφοράς, ἐπιταχθεὶς διὰ τὴν Γραμματεῖαν τοῦ Ἱεροῦ Κοινοῦ τοῦ Παναγίου Τάφου, ὅμως ἀκόμη αἰσθάνομαι δι' αὐτὴν βαθεῖαν εὐγνωμοσύνην.

Ὅχι ὀλίγοι ἐκ τῶν μαθητῶν Σου εὐρέθησαν εἰς

δεσμούς συνεργασίας καὶ πέραν τῶν Σχολικῶν σχέσεων, οὐδεὶς ὅμως αὐτῶν ἐν τούτῳ δύναται, νομίζω, νὰ μοῦ ἀμφισβητήσῃ τὰ πρωτεῖα. Ὡς Ἐφορος τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τὴν ὁποίαν διηύθυνες, ὡς ἰδρυτῆς καὶ ἐκδότης τῆς «Νέας Σ'» τὴν ὁποίαν ἐτροφοδοτεῖς πνευματικῶς, ὡς Ἀρχιγραμματεὺς καὶ Μέλος τῆς Ἀγιοταφικῆς Συνόδου τῆς ὁποίας ἦσο ὁ ἐπιστημονικώτερος Σύνεδρος, διατηρῶ ἀναμνήσεις συνεργασίας μετὰ Σοῦ ἐκ τῶν ὁποίων ἀντλῶ πολλὴν ἐν Χῷ καύχησιν.

Ἀλλὰ τὸν κύριον δεσμὸν τῆς συνεργασίας ἡμῶν ἀπετέλεσεν ὁ κοινὸς ἀγὼν ὑπὲρ τῆς Μητροῦ Σιῶν ἐν τῷ ὁποίῳ κοινὰ μὲν ἐποθήσαμεν καὶ ἠλπίσσαμεν κοινὰ δὲ ἐδράσαμεν καὶ ἐπάθομεν καὶ διὰ τὸν ὅποιον ἀκόντες ἀπὸ τῶν μητρικῶν κόλπων ἐχωρίσθημεν τραθέντες τὴν καρδίαν ὅταν ἀπομακρυνόμενοι ἠκούσαμεν ὀπισθεν ἡμῶν καταρρέουσιν τὴν πεφιλημένην Θεολογικὴν Σχολὴν ἐφ' ἧς ἐστηρίζετο τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον τῆς Ἀγιοτάτης τῶν Ἐκκλησιῶν Μητροῦ.

Τὴν θλίψιν ὅμως ἐκείνην ὁ Κύριος μετέτρεψεν εἰς γενικώτερον ὄφελος τῆς Ἐκκλησίας, ὡς τὴν ἐπὶ Στεφάφῳ. Διότι ἐὰν ἐστερήθῃ τῶν φώτων σου ἡ Ἱερουσαλὴμ ὠφελήθη ὅμως ἐκ τοῦ κηρύγματός σου ἡ Ἀλεξανδρεία, ἡ Ριζαρείος δὲ ἐφεξῆς καὶ τὸ Πανεπιστήμιον τῶν Ἀθηνῶν ὑπῆρξαν οἱ δύο νέοι λυχνιστάται ἀπὸ τῶν ὁποίων ἐξεχύθη τὸ φῶς τῆς διδασκαλίας Σου εἰς ἄλλους εὐρυτέρους, ἦτο δὲ εἰς ἐμὲ πεφυλαγμένον ὑπὸ τοῦ Κυρίου ὡς Μητροπολίτης Ἀθηνῶν νὰ βοηθῶ εἰς τὴν διακονίαν μου καὶ ὑπὸ τῶν ἐργατῶν τοῦσδε ἀπὸ τοῦ ἐν τῷ μεταξύ διὰ τῆς Ἐκκλησίας παρασκευάσας καὶ ὑπὸ τῆς ἀμεσοῦ προσωπικῆς Σου συνεργασίας ὅχι ἐν Ἀθῆναις μόνον ἀλλὰ καὶ ἐν Ἀμερικῇ, εἰς τὴν συγκαταδυνεύων ἐτι ἅπαξ μετ' ἐμοῦ ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας, διὰ τῶν ὑποβρυχίων ἐταξιδεύσας.

Ἦτο πηδαλιουχῶν ἀπὸ ἐπταετίας τὸ σκάφος τῆς Αὐτοκεφαλῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὑπηρετεῖς γενικώτερον ἀκόμη τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ παρασκευάζων Σεαυτῷ στέφανον ἀμαράντινον ἐν οὐρανοῖς.

Δῶν Σοι ὁ Κύριος μήκος ἡμερῶν ἐν ὑγιείᾳ σώματος καὶ ψυχῆς ἵνα ὡς πλεῖστον χρόνον ὠφελῇς τὴν Ἐκκλησίαν ὡς Ποιμὴν καὶ ὡς Ἐπιστῆμον.

Μετ' ἀγάπης ἐγκαρδίου

† Ὁ Ἀλεξανδρεὺς
ἐν Χῷ Ἀδελφός

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῇ

1 Ὀκτωβρίου 1930.

Κρίσεις περὶ τοῦ ἐπιστημονικοῦ ἔργου τοῦ Μακ.
Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν

Ἡ «Ὁρθοδοξία» τοῦ Οἴκου. Πατριαρχεῖον ἀναγράφουσα τὸ τελευταῖον σύγγραμμα τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου «Τὸ πρωτεῖον τοῦ Ἐπισκόπου Ρώμης» ἐσημείωσε τὰ ἑξῆς:

Ἐρευνα βαθεῖα τῶν πρώτων πηγῶν τοῦ ἐκάστοτε θέματος, τελεία, ἐπιστημονικὴ κατάρτισις καὶ ἀκρίβεια, ἡ σπουδαιότης τοῦ ὅρους, ἡ μετριοφροσύνη ἐν τῇ γνώσει καὶ μετριοπάθεια ἐν τῇ συζητήσει, ἡ σαφὴς καὶ συστηματικὴ ἐξέτασις τοῦ ζητήματος παραλλήλως πρὸς τὸ φρόνημα τῶν Ἀγ. Οἰκουμενικῶν Συνόδων τῆς καθόλου Πράξεως τῆς Ἐκκλησίας, εἶναι τὰ ἐξαιρετικὰ προσόντα τὰ ὁποῖα φωτίζουν τὴν μακρὰν καὶ ἐκτενῆ συγγραφικὴν δημιουργίαν τῆς Α. Μακαριότητος, διὰ τὴν ὁποίαν ἡ «Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία» δύναται νὰ εἶναι ὑπερήφανος. («Ὁρθόδοξια» Ε'. 1930 ἀριθμ. 57, σ. 440).